

David Richter

**In Gloriosissimum Natalem, Serenissimi atqve Celsissimi Ducis Et Principis
Domini Dn. Caroli Leopoldi, Ducis Regnantis Terras Meclenburgicas ... A. O. R.
MDCCXXV. D. XXVI. Nov. Atque in Gymnasio Meclenburgico Festivalibus
Orationibus pie celebrandum : De Natali Deorum**

Gustroviae: Typis Johan. Lembkii, [1725]

<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1860406696>

Abstract: Schulpogramm des Güstrower Gymnasiums von 1725

Druck Freier Zugang

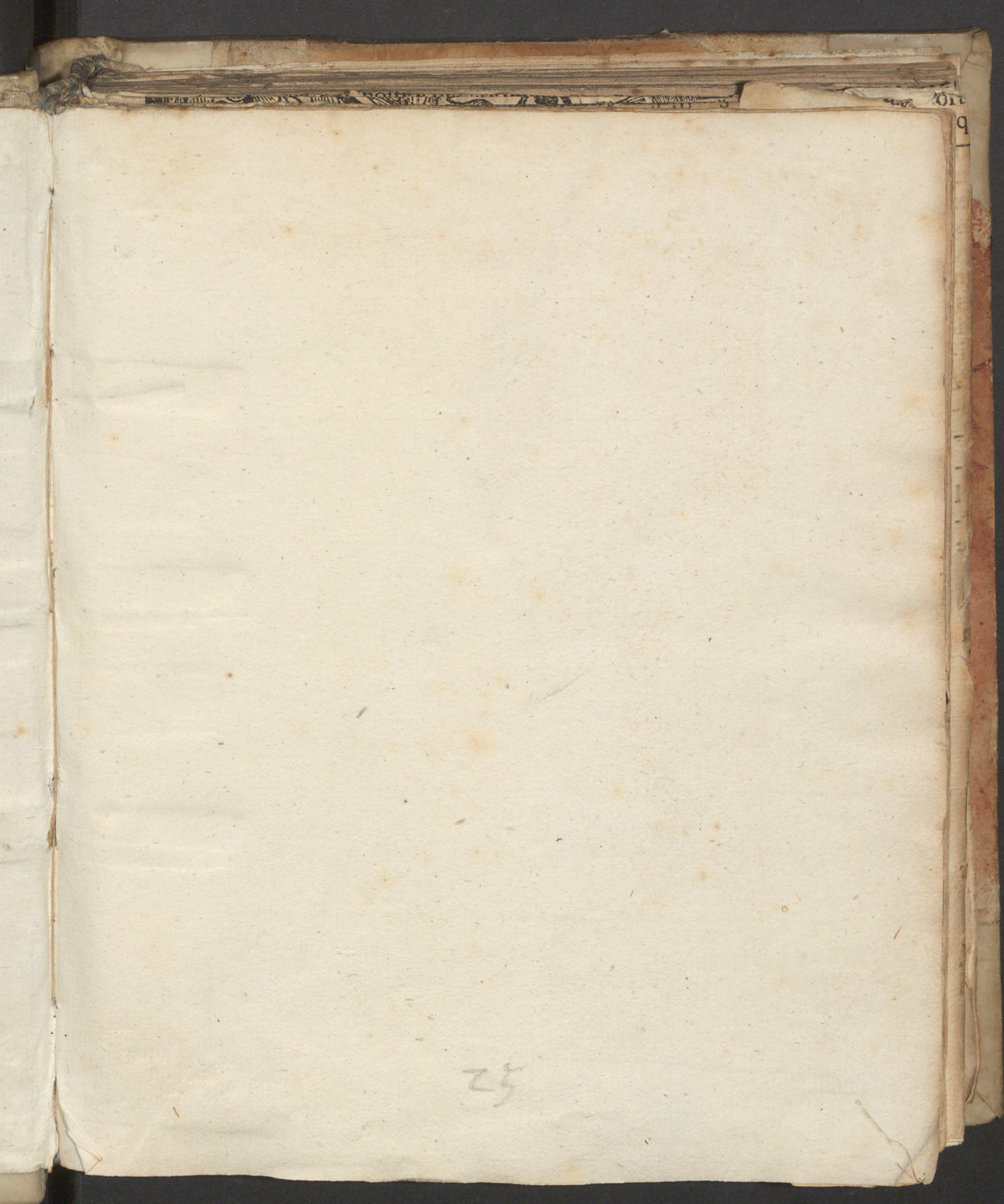

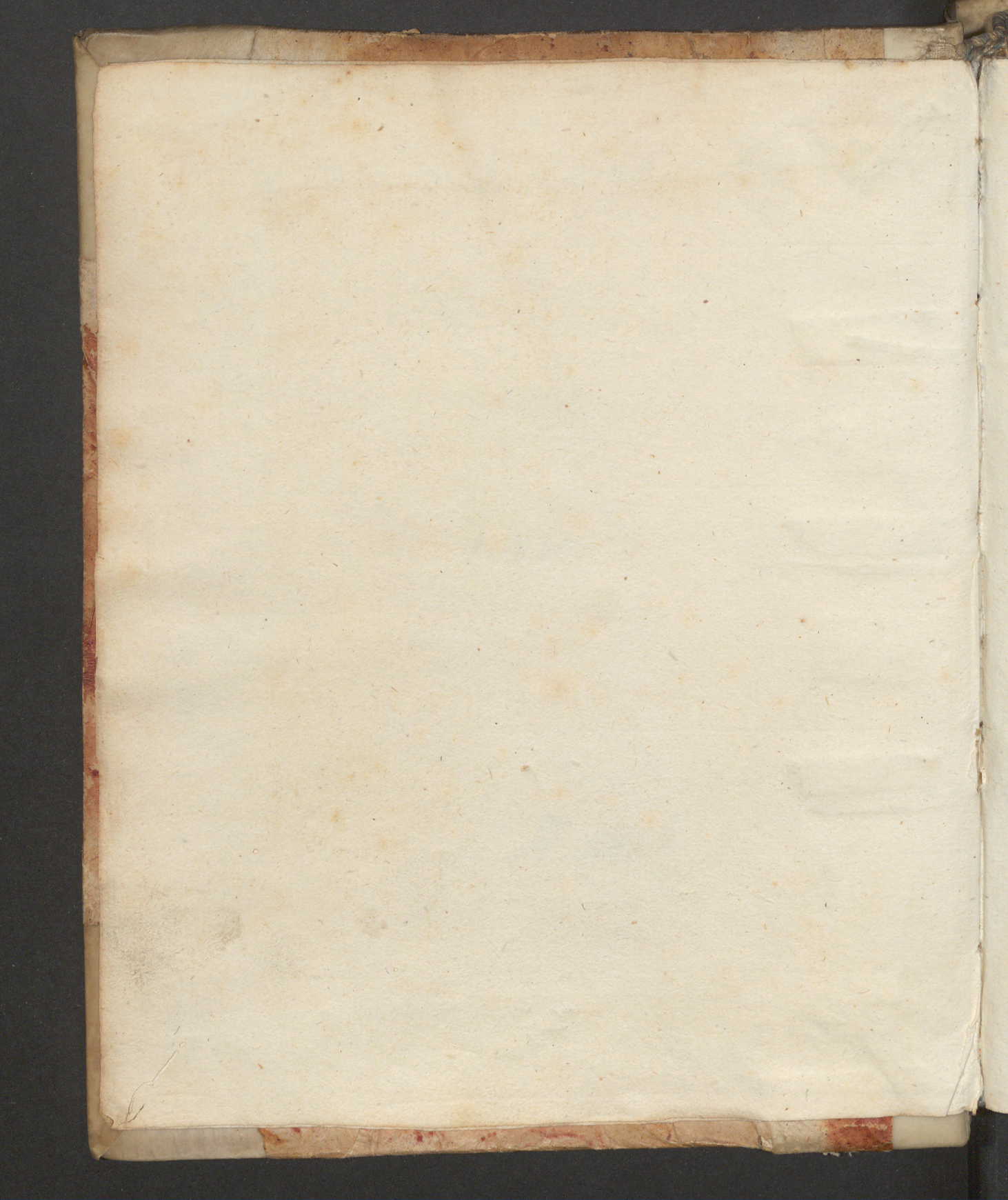

h. 8

T. 320.

M. 1261. 6.

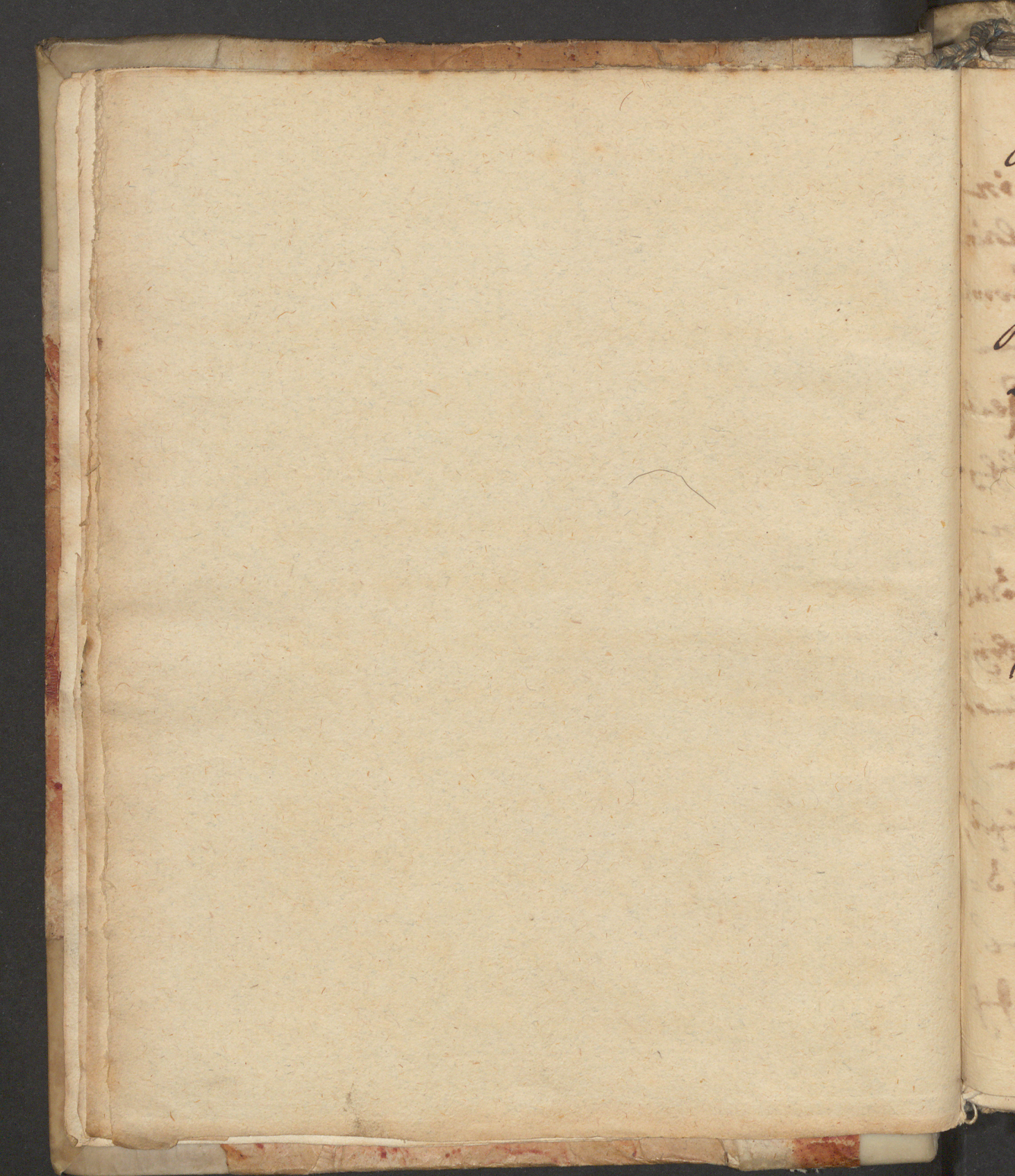
Volumen LXXV.

M. David Richters
programmata,

für Mühlhurg². Historie
und Litteratur
etwas beytragen.

M. 1261. 6

Hochwohlgebohrner Herr,
Hochzuverehrender Herr!

Einbrüßlich erfolg die desiderirte Programmata
des Herrn Magist. Richters, und zwar de
Ao: 1725 bis 1733, inclusive: Dieser Mann ist
Vos befreundet ein Büßbruder, und hat sich
Wort, ein wohlhabender Kupfer = Schmied,
der über 30000 fl , und fast noch mehr hat,
dieses Kinders nachgelassen, viele Jahre bis
ins spätere Alter, als er gelebt, dessen
denken zu seiner Vöhr, gleichmäßiger Kupfer =
Schmied, und eine Tochter, die an fünfzig Reichth.
Mann, so Warnemünden, sehr reich ist, als er
nachgelassen hat, der gleich auf der ältesten
Tochter, vorgedachter des Mag. Richter, ein Mann
Vos gleich 40 Jahre, welcher für obgenannte

io Jafes, Damaghs, wie Inſen Antecesor in
officio, ſey May: Sibekt, nachon Strahlun
pro Lapore vociert wordn, alß in Brüßrow
yßb Madt = Kindt, inſichtu Inſen, und in
anſehung Inſen gults Studien, zum Rekt
rat ſich ſelbſt befordert wordn, wolt
Inſen Programmatis publicis, in von
minore ſchwaß gehalten Inaugural
Diſſertation, in Exemplar mit ſich Inſen
fügen wolt. Leoad publica, wunnt
may, wennor die gewiſſheit zu haben,
daß die ſinnlich Troppen in 22 Inſen
uß anſtand, wenig Inſen, wolt auß
marchen, wolt, und mehr andor
wunnt, die Zeit bald loſen wird. Inſen

Verbleibe übrigend, nachgeforfambster
Empfehlung Meiner, mit aller Beyfah-
lung beyftändig,
Ew. Beywoftegeb.

Grüßw. d. 14 Febr.
At: 1734.

Dienftorgelamer
Dinner
C. Knötmagel.

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or document fragment. The text is written in brown ink on aged, yellowed paper. The handwriting is somewhat faded and difficult to decipher, but appears to be a formal or semi-formal style.

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or document fragment. The text is written in brown ink on aged, yellowed paper. The handwriting is somewhat faded and difficult to decipher, but appears to be a formal or semi-formal style.

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or document fragment. The text is written in brown ink on aged, yellowed paper. The handwriting is somewhat faded and difficult to decipher, but appears to be a formal or semi-formal style.

נשח

I N

GLORIOSISSIMUM NATALEM,
SERENISSIMI atqve CELSISSIMI
DUCIS ET PRINCIPIS
DOMINI
DN. CAROLI
LEOPOLDI,
DUCIS REGNANTIS
TERRAS MECLENBURGICAS, PRINCIPIS
VETUSTÆ GENTIS HENETÆ, SVERINI & RACEBURGI, COMITIS
SVERINENSIS, DYNASTÆ TERRARUM ROSTOCHII
& STARGARDIÆ &c. &c.
DOMINI NOSTRI LONGE CLEMENTISSIMI

Faustissimis auspiciis

ET

Humillime congratulantibus Bonis omnibus
redeuntem

A. O. R. MDCCXXV. d. xxvi. Nov.

Atque in

GYMNASIO MECLENBURGICO

Festivalibus Orationibus pie celebrandum.

De

NATALI DEORUM.

Atrem non semper referunt filii, nec flumina scaturiginem, quin sæpius telluris, quam lambunt & secant, mentiuntur colorem atque cæteras indoles. Sic quoque prisca & cana illa Gentilium Theologia, purior omnino fuit, quam, cum per fabulas asservanda, rudis plebeculæ fieret terriculamentum, infinitamque Deorum doceret multitudinem, Græcis Romanisque applaudentibus. Antiquiores enim, qui mentem servare studere sanam, sacra certe colebant, summumque Numen venerabantur ita, ut pietati & rationi locum reliquerint omnem. Ast cum ab incondito vulgo illotis hæc tractarentur manibus, nefanda & ἀλογα invaluerunt. Idem de Deorum statues natalibus. Cata namque Sapientum cohors, ut immensam beneficiorum, quibus nos quovis momento Deus ornat, cumulum, vulgi ludibrio subtraherent, nec vitæ sibi concitarent periculum, varia pro DEO, per tot beneficia conspicuo, excogitavit nomina. Sed sciola loquaxque Græcia, hancque admirata Roma, totidem substituit, sibi que creavit DEOS. Uti enim quisque est affectus erga DEum, ita & de Eodem, ejusque cultu, judicat. Ex hoc fonte, Deorum ista manavit multitudo. Veteres, à quibus etiamnum discere debemus sapientiam, Deum adumbraturi, cum causis, quas secundas & dependentes appellamus, agentem, harumque inter se ordinem, agendi que modum, similitudine usi sunt humanæ generationis. Quæ, cum sexus differentiam requirat, ejusque necessitatem introducat, actus divinos ἐνείκως, summoque jure & plena libertate agentes, Mares appellare maluerunt; illos vero, qui θεῶς ὡς procedunt, seque superiores aut primos requirunt, Fœminas nuncuparunt. Quos actus, loquar cum doctissimo *ESCHENBACHO* (a) si Deorum quispiam cum Dea sibi ὁμιλᾷ & ordinarie communicat, Conjugii istud commercium, speciem habet: Si cum alterius, vel superioris vel inferioris γάμος Dea; adulterii. Unde quid fabulosa illa Deorum adulteria sibi velint, quidue sub illis reconditi docuerint olim Sapientes, ex hac doctrina erui potest. Hanc priscorum Philosophorum mentem fuisse, misere licet à credula plebe fuerit depravata, vel solus probare potest Romanorum Orator, *LACTANTIO* (b) ea de causa tantis ornatus laudibus, ut suum illi quoque calculus adjecerit. Ita autem Cicero. (c) Videtisne igitur, ut a physicis rebus, bene atque utiliter inventis, tracta ratio sit ad commentitios & fictos Deos? quæ res genuit falsas opiniones, erroresque turbulentos, & superstitiones pene aniles. Et formæ enim nobis Deorum & ætates & vestitus, ornatusque noti sunt, genera præterea, *CONJUGIA*, cognationes, omniaque traducta sunt ad similitudinem imbecillitatis humane. Scio equidem, *AUGUSTINO*, (d) Theologorum omnium Principi, hunc Ciceronis locum valde vapulare; Sed non opus est, ut Lactantium cum Augustino comittamus, quia hic ex alia longe ratione, ac nos quidem fecimus, eum ex Lactantio produxit. Taceo innoxiam hanc Veterum, Orphicorum vero præcipue, sapientiam, adeo se, non soli Lactantio probasse cæterisque Ecclesiæ Doctoribus (quos ob præclara merita, sanctamque morum gravitatem, *PATRES* recte salutamus) arrisisse, ut non semel ex eadem πολυθεότης falsitatis convicerint. Vid. lactei eloquii Lactantius, (e) hujusque præceptor *ARNOBIUS*, (f) Afer, &, qui utrumque ætate antecessit

ATHE-

ATHENAGORAS, (g) ne quid de ingeniosissimo **BURNETIO** (h) hujusque in-
 dustriam superante, **ESCHENBACHIO** (i) dicam, qui posteriores hoc argu-
 menti genus ita cogitate fuerunt persecuti, ut quorumvis etiam eruditorum calculum
 reportaverint. Nec mitiora, sed eadem prorsus fata, num vero eandem sapiant an-
 tiquitatem? dubito, dies experti fuere deorum natales. Majores enim & pietate
 & sapientia incluti, diem, insigniori quodam beneficio divino insignem, natalem
 forsân nuncuparunt, quod etiam in Cæsaribus observatum fuisse à πένυ observavit
CASAUBONUS (k) Hinc est, quod Patri Deorum **J O V I** natalem adscripse-
 rint diem 18. Jun. (l) quem vero alii diem 19. Maji esse volunt. **DIANA**
 natalem habet diem 13. August. (m) vel potius (m) d. 6. Aprilis. Occupat præ-
 terea Minerva genialem diem 19. Martii, & Mercurii genethlia ad diem 17. Maji
 fuere relata; Taceo, matrem Deorum die 27. Martii, Apollinem die 7. Aprilis
 natos esse, ceterosque complures. *Telluris enim, inquit Arnobius (p) natalis est.*
Dii enim ex uteris prodeunt & habent dies latos, quibus eis adscriptum est auram usur-
pare vitalem. Hæc lubrica, incerta atque stolidæ asserta vel sola, Theologiam gen-
 tilium ἀπορίαν vanitatem & levitatem prodent. Patribus autem nullæ gratiæ
 prorsus non sunt habendæ, quod his etiam nugis, ad vulgi captum enarratis, fan-
 ctam, multamque impenderint operam, refutandis. Istorum enim ætate receptis-
 sima videtur fuisse sententia, DEos generari eodem, uti nos, modo. Hinc etiam
 adeo falsè istam Theogoniam, compluribus subinde locis exagitat **LACTANTIUS**
 (q) **ARNOBIUS** (r) horumque æqualis **MINUCIUS** (s) imo & **ATHENA-**
GORAS (t) & post hos omnes **AUGUSTINUS**. (u) Castam enim primis au-
 toribus de Deorum natali mentem fuisse, modo probavimus. Sed de industria ex
 eodem Lactantio, verborum incredibili svavitate sapientissimos quoque dementan-
 te, idem repetemus, *Multa, inquit, (w) in hunc modum pœtæ transferunt, non ut*
in DEos mentiantur, quos colunt; Sed ut figuris, variisque coloribus, venustatem ac leporem,
carminibus suis addant, Qui autem non intelligunt, quomodo aut quare quid figuretur,
pœtæ velut mendaces & sacrilegos insequuntur. Sed valeant Ethnicorum Deorum
 natales, istorumque potius Deorum, quos Scriptura S. nobis commendat, nata-
 les pie, & ut DEus Deorum jussit, cum quovis precum genere, celebremus. In ho-
 rum Deorum, Dearumque numerum à DEO T.O.M. *Serenissimum Principem no-*
strum ac Dominum, Dominum **CAROLUM LEOPOLDUM,**
Ducem regnantem Meclenburgicum, Principem vetustæ Gentis Henetæ, Sve-
rini & Raceburgi, Comitem item Sverinensem, Terrarum Rostochii ac Star-
gardie Dynastam, Dominum nostrum Clementissimum una cum Serenissima
Principe ac Duce conjuge **CATHARINA IVANOWNA,**
Serenissimæ Celsitudinis, Principe ac Domina nostra Clementissima & Sere-
nissima Principe **FILIA,** relatos adserere, nulla religionis est calumnia.
 Rediit, utinam redeat sæpissime! faustissimus *Serenissimi Principis ac Ducis,*
regnantis **CAROLI LEOPOLDI,** dies natalis, quem etiam præ
 cæteris omnibus (baptismalem excipio) & mihi quoque vere natalem esse voluit,
 atque novo & inusitato clementiæ genere, insignem. Heri enim & nudius tertius
 meam fortunam non a Se natam, sed renatam esse voluit, cum per Virum Summe
 Reverendum, DN. **JOH. CHRISTIAN. SCHAPERUM,** Virum, Supra
 mea elogia positum, rara Beatorum Antecessorum meorum felicitate, me Con-Re-
 ctorem & Civis filium, introduci clementissime jusserit Ducalis hujus Gymnasii Re-
 ctorem. Patronis equidem meis, officii, haud sine largo DEI auxilio atque solatio
 feliciter superati, testibus locupletissimis, satisfacere studebo quovis officiorum & pie-
 tatis genere. Tanti autem Principis gratiæ atque clementiæ, quæ me etiam jacen-
 tem, non modo extollere; Sed etiam pristinam meam dignitatem, cum singularis
 gratiæ documento, ipsius Serenissimi Sanctissima manu, signato, amplificare cle-
 mentissime voluit, satisfacere, quoad vixero, nunquam valebo. *Hunc (x) ergo diem*
nata-

1
natalem, quem *Serenissime Princeps* **CAROLE LEOPOLDE**, meæ
fortunæ natalem voluisti humillime venerabor, *Tuis maximis & innumerabilibus gratula-*
tionibus jure antepones. (x) Pietas Sanctissima, Tantoque Heroi debita, lacrimas ex-
primit calamumque reprimat. Ut vero hujus meæ pietatis aliquos producam testes,
& auritos & oculatos & eloquentes; Juvenes prodire jussi, quos vel Invidia teste, di-
gitos (y) judicavi, qui Sanctissimi Augusti atque nostri Principis Nomen proferrent,
Titulumque, piis solatium, impiis terrorem, eloquerentur. Orationes namque habe-
bunt publicas easque Solennes de Titulis Serenissimorum Ducum Mecklenburgicorum.

I. ERNESTUS NICOLAUS HAHNE, Plaviensis.

Oratione Latina, eaque soluta, exponet Titulum: *Dux regnans*
Mecklenburgicus.

II. JOACHIMUS EHRENFRIED REINHOLD, Güstrov.

de pervetusta urbe: Mecklenburg oratione Germanica eaque
soluta.

III. JACOBUS MÜLLER, Güstrov.

carmine Latino explicabit Titulum: *Princeps vetusta Gentis*
Heneta.

IV. CHRISTIANUS FRIDERICUS Wegel / Rinov. Meso-

March. carmine Germanico canet Titulum: *Fürst zu Schwerin.*

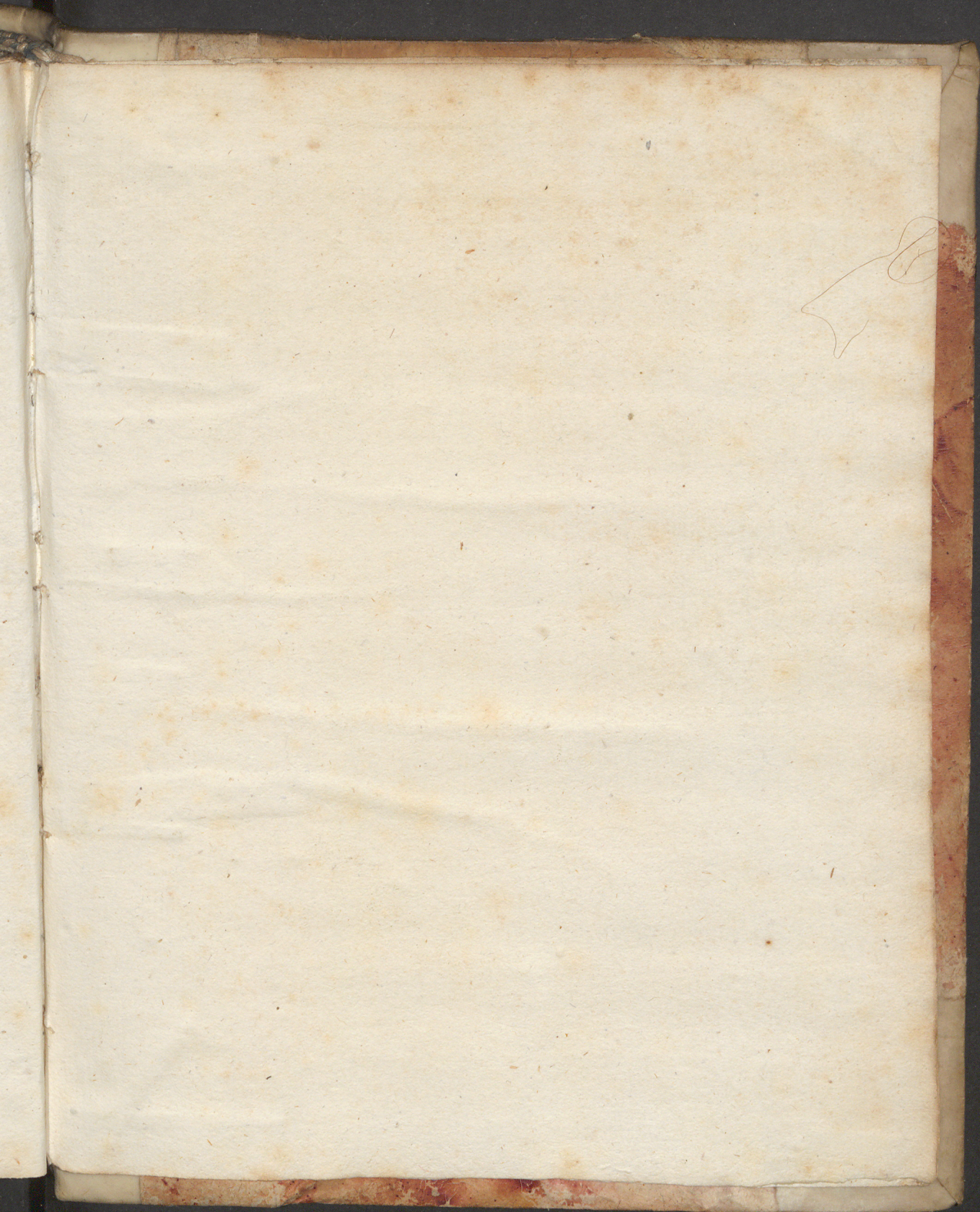
Hicce igitur Alumnorum, nostri Mecklenburgici Gymnasii, Orationibus, ut & ii
qui tanti Ducis clementiæ suos etiam natales debent, aut eosdem expectant orituros,
sua præsentia splendorem concilient, animumque, cras, si Deo placuerit, hora post
meridiem tertia, dicturis, confirmet, rogo atque obsecro. Proceres insuper utrius-
que reipublicæ, atque singula hujus membra, suis dignitatibus conspicua, optime-
que merita & officiose invito & humanissime appello.

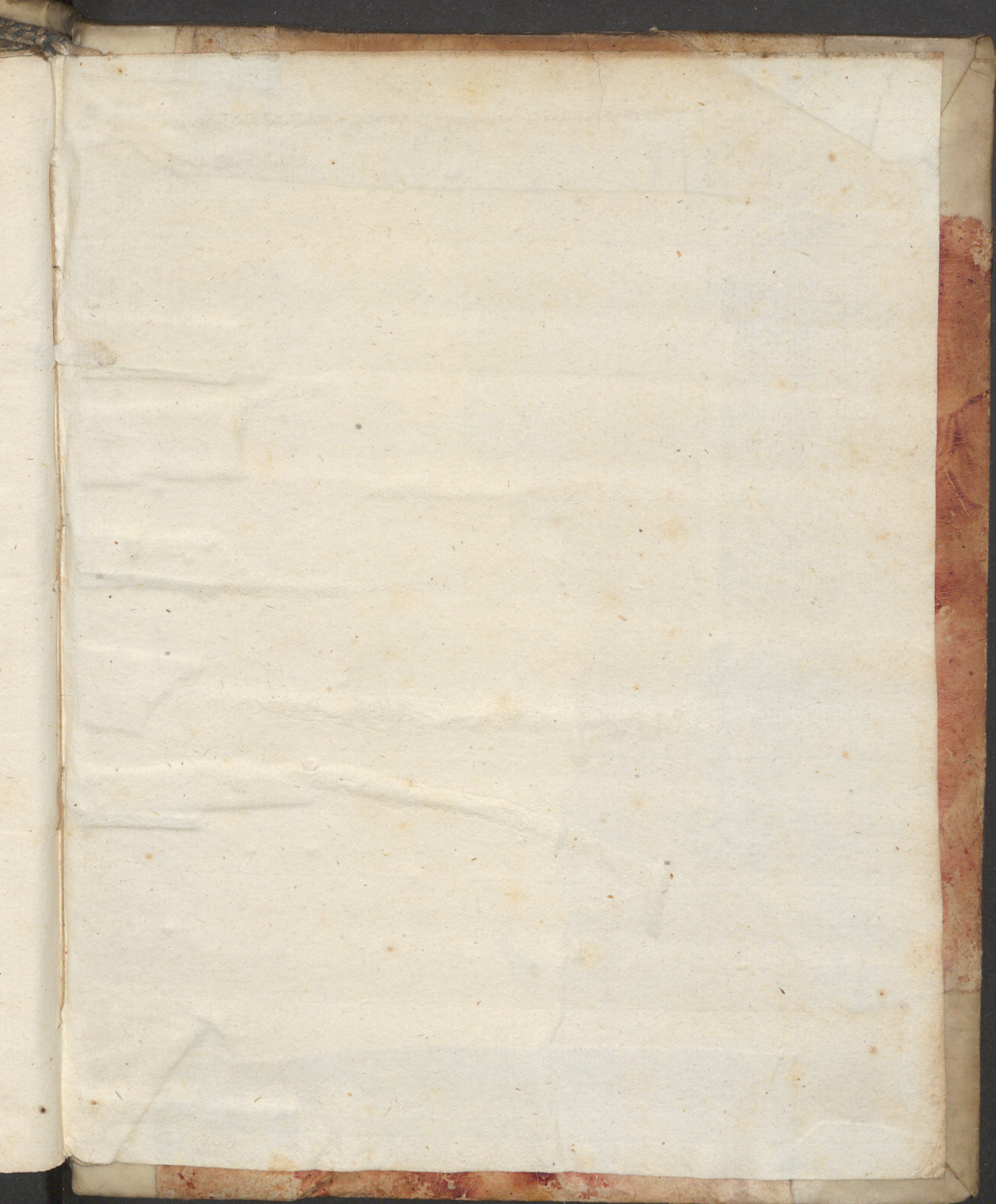
M. DAVID RICHTER,

Gymnas. Ducal. Rector.

(a) De Poesi Orphica. p. m. 59. (b) de falsa Religione Lib. I. c. 17. (c) de Na-
tura Deorum II. 28. seu Num. 70. confer. Eundem de Nat. Deorum lib. I. cap. 15.
num. 51. (d) de Civit. Dei IV. 30. (e) de F. R. I. cap. 5. 6. 13. passimque,
de Vera Sapientia Lib. IV. c. 8. (f) in suis adversus gentes Libris septem Dispu-
tationum. (g) *περὶ*. p. m. 43. sqq. 127. 145. edit. Rechenb. (h) Vid. Tel-
luris Theoria sacra, Lib. II. cap. 7. & Archæol. Philos. Lib. II. cap. I. passimque,
pag. 387. 399. (i) Teste Ejus Epigene p. 57. 83. (k) ad Spartiani Adrianum
cap. 4. (l) MICRÆLIUS in Ethnophron. Part. 3. p. 54. (m) Herm. Figulus
in Annotatt. in Horatii Carm. Lib. II. Od. 12. v. 20. p. 265. qui tamen de sacris
Dianæ intelligi etiam, sicque cum Rosino conciliari potest. (n) ROSINI anti-
qv. Rom. Lib. IV. p. m. 343. (o) Vid. Rosinus. (p) Lib. VII. p. m. 280.
edit. Elmenhorst. A. 1603. Citat hunc locum Jac. OUZELIUS in suis animad-
versionibus ad Minucii Octavium p. 34. atque pererudite de die natali Deorum,
Principum, Urbium, Privatorum &c. ex suis Collectaneis disserere videbatur.
Sed vero, cum Henr. Lindenbrogii notas ad Censorinum p. 9. conferrem,
miratus fui Ouzelii audaciam ita Lindenbrogianis pennis superbientem eumque
exscribentem de verbo fere. (q) Lib. I. capp. II. 16. 17. Lib. IV. cap. 8. (r) Lib.
IV. p. 167. & Lib. VII. p. 265. 280. 293. (s) in suo Octavio. cap. 7. 21. & 23. &c.
quæ Cyprianus repetit de idolorum vanitate cap. II. (t) *περὶ*. pagg. citt.
(u) de C. D. III. 13. IV. circa finem. Addatut PLINIUS Hist. Natural. Lib. II.
cap. 7. (w) Lactantius Lib. I. cap. II. circa med. (x) Cicero, Orat pro M. Mar-
cello cap. IV. (y) Sic enim de Augusto SVETONIUS cap. 89. *Componi a-*
liquid de se, nisi & serio & a præstantissimis, offendeatur, admoneratque
Prætores, ne paterentur nomen suum commissionibus obsolescere.

GUSTROVIAE, Typis JOHAN. LEMBKEI, SERENISS. PRINC. Typograph. Aulic.

natalem, quem *Serenissime Princeps* **CAROLE LEOPOLDE**, meæ fortunæ natalem voluisti humillime venerabor, *Tuis maximis & innumerabilibus gratulationibus jure antepones.* (x) Pietas Sanctissima, Tantoque Heroi debita, lacrimas ex-
cit calamumque reprimat. Ut vero hujus meæ pietatis aliquos producam testes,
itos & oculos & eloquentes; Juvenes prodire jussi, quos vel Invidia teste, di-
judicavi, qui Sanctissimi Augusti atque nostri Principis Nomen proferrent,
que, piis solatium, impiis terrorem, eloquerentur. Orationes namque habe-
as easque Solennes de Titulis Serenissimorum Ducum Meclenburgicorum.

ERNESTUS NICOLAUS HAHNE, Plaviensis.

Oratione Latina, eaque soluta, exponet Titulum: *Dux regnans*
Meclenburgicus.

THIMUS EHRENFRIED REINHOLD, Güstrov.

vetusta urbe: Meclenburg oratione Germanica eaque
soluta.

III. **IS MÜLLER**, Güstrov.

ino explicabit Titulum: *Princeps vetusta Gentis*
Heneta.

IV. **FRIDERICUS Wegel** / Rinov. Meso-

March. ca. nico canet Titulum: *Fürst zu Schwerin.*

Hicce igitur Alumnorum Meclenburgici Gymnasii, Orationibus, ut & ii
qui tanti Ducis clementia natalis debent, aut eosdem expectant orituros,
sua præsentia splendorem minimumque, cras, si Deo placuerit, hora post
meridiem tertia, dicturis, ego atque obsecro. Proceres insuper utrius-
que reipublicæ, atque singulae urbs, suis dignitatibus conspicua, optime-
que merita & officiose invito me appello.

M. DAVENHCHTER,

Gymnasii Rostock.

(a) De Poesi Orphica. p. m. 59. (b) de Nat. Deorum lib. I. c. 17. (c) de Na-
tura Deorum II. 28. seu Num. 7. (d) de Civit. Dei IV. (e) de Nat. Deorum lib. I. cap. 15.
num. 51. (f) de Vera Sapientia Lib. IV. c. 8. (g) περὶ. p. m. 43. (h) Rechenb. (i) Teste Ejus Epigene
luris Theoria sacra, Lib. II. cap. 7. & (j) ad Spartiani Adrianum
pag. 387. 399. (k) ad Spartiani Adrianum
cap. 4. (l) MICRÆLIUS in Ethnophron. Part. 3. p. 54. (m) Herm. Figulus
in Annotatt. in Horatii Carm. Lib. II. Od. 12. v. 20. p. 265. qui tamen de sacris
Dianæ intelligi etiam, sicque cum Rosino conciliari potest. (n) ROSINI anti-
qvrit. Rom. Lib. IV. p. m. 343. (o) Vid. Rosinus. (p) Lib. VII. p. m. 280.
edit. Elmenhorst. A. 1603. Citat hunc locum Jac. OUZELIUS in suis animad-
versionibus ad Minucii Octavium p. 34. atque pererudite de die natali Deorum,
Principum, Urbium, Privatorum &c. ex suis Collectaneis disferere videbatur.
Sed vero, cum Henr. Lindenbrogii notas ad Censorinum p. 9. conferrem,
miratus fui Ouzelii audaciam ita Lindenbrogiani pennis superbientem eumque
exscribentem de verbo fere. (q) Lib. I. capp. 11. 16. 17. Lib. IV. cap. 8. (r) Lib.
IV. p. 167. & Lib. VII. p. 265. 280. 293. (s) in suo Octavio. cap. 7. 21. & 23. &c.
qvæ Cyprianus repetit de idolorum vanitate cap. II. (t) περὶ. pagg. citt.
(u) de C. D. III. 13. IV. circa finem. Addatut PLINIUS Hist. Natural. Lib. II.
cap. 7. (w) Lactantius Lib. I. cap. II. circa med. (x) Cicero, Orat pro M. Mar-
cello cap. IV. (y) Sic enim de Augusto SVETONIUS cap. 89. *Componi a-*
liquid de se, nisi & serio & a præstantissimis, offendeatur, admonebatque
Pratores, ne paterentur nomen suum commissionibus obsolefieri.

GUSTROVIAE, Typis JOHAN. LEMBKII, SERENISS. PRINC. Typograph. Aulic.